

faae Lov til at sørge for deres egen Frihed under Kongen og under Forbindelsen med os, saaledes som vi efterhaanden have faaet Lov til at sørge for vor. Jeg tager neppe fejl i, at dette er de ærede Forslagsstilleres Hjertensmening. Dette staaer i en vis Forbindelse med Noget, der forlængst er talt i denne Sal, men som er glemt, fordi det ikke dengang havde Noget at bethede. — Jeg kommer nu til en Sætning, som jeg ved Endringsforslag vil forsøge at faae udstedt: „Maatte Gud den Almægtige give Deres Majestæt Kraft og Vlykke til at fuldføre det Værk, der maa fuldføres, om Danmark skal bestaae!“ Det er Meget at sige, ved hvilke Midler Vorherre skal lade Danmark bestaae, og foreskrive Ham, at et Værk skal fuldføres, om Danmark skal bestaae. Har jeg først betroet mig til Vorherre, gjør jeg det tilfulde og siger, at Danmark gjerne kan bestaae, uagtet dette Værk ikke bliver fuldført, og denne Betragtning maade anseer jeg for kristelig og rigtig. — Resten af Adresseforslaget skal jeg, som sagt, ikke gjøre Indsigelse imod. De Herrer vide, at jeg ikke er nogen Adresseelsker, men paa den anden Side ønsker jeg Fred og Broderskab, hvor jeg kan, og kan jeg faae de Herrer til at følge mig i de saa Punkter, jeg har nævnt, følger jeg med dem i de andre.

H. Sage: Det, den ærede sidste Taler sluttede med, kan jeg for endeel tiltræde. Jeg sætter heller ikke overordentlig stor Priis paa Adresseer. Vi ere ikke et Folk, der egentlig holde af at bruge Adresseformen i afgjørende Dieblikke. Der er andre Lande, hvor de egentlige Partikampe faae deres Udtryk ved Adresseer, der slaae de egentlige store Slag, hvorved Kræfterne maale sig, og den Afgjørelse, der har fundet Sted ved Diskussionen om Adressen, bliver den egentlige afgjørende. Jeg glæder mig over, at vi ikke have fulgt denne Vej; jeg troer, at det er sundere og naturligere, at man ved de enkelte Love lader den egentlige Kamp foregaae og lader Adressen være et mere

sjældent brugt Middel for enten at bringe en Hilsen ved en særegen Velighed eller for at give en Repræsentation Velighed til at udtale sig, naar saagodt som Alle ere enige om et eller andet Spørgsmaal, der foreligger til Afgjørelse. I saa Fald kan denne Form bruges, naar ingen anden er naturlig. Jeg frygter netop i dette Dieblik for, at det efter de stedsundne Begivenheder vil være umuligt at indgive en Adresse, der ikke havde nogen sand Betydning, og paa den anden Side vil det være overmaade misligt at fremdrage vigtige Spørgsmaal, — Spørgsmaal, der ikke kunne komme til Afgjørelse, og lad mig sige endnu mere, som, efter hvad der fra Ministeriet er fremkommet, ikke kunne blive klarede og oplyste paa en saadan Maade, at vi kunne gaae tilfredsstillende herfra ved at vide, at vi have bidraget til at see klarere i hele Stillingen og kjende nøiere, hvad der foreligger, og hvilke Planer der skulle gennemføres. Jeg affeer fra Forsamlingens Stilling som særlig og fra, at det maastee i et Dieblik som dette er misligt at bruge en særlig Forsamling til at udtale sig om almindelige Spørgsmaal som disse. Jeg vil gaae afsted derfra; men dog siger jeg, at under Begivenheder som disse med al deres Hvor maatte vi efter Alt, hvad der tidligere er skeet, vide, at det vilde være umuligt ikke at komme ind paa de almindelige Spørgsmaal, men ogsaa ligesaa umuligt at faae en gennemgribende og tilfredsstillende Forhandling derover. Min Frygt er gaaet i Opfyldelse; men jeg erkjender, at der kan have været nogen Grund til at fremkomme med en Adresse, og jeg skal ikke gaae i Rette med denne Adresses Enkeltheder. Den har faaet den Skjæbne, som andre Adresseer under saadanne Forhold ville faae, at den for Mange har udtalt for Meget og for Andre for Lidt, at sjældnt den har med stor Forsigtighed maattet berøre de egentlige kildne Spørgsmaal og saaledes undgaae Konflikter, og idet, den dog har maattet berøre dem, har den fremkaldt Udtalelser, som jeg vilde ønske, at vi ikke havde hørt. Efter at Adressen er fremkommen, og